

Diagnostika sline

SPREJELA Generalna skupščina FDI, avgusta 2005 v Montrealu v Kanadi

REVIDIRANO avgusta 2013 v Istanbulu v Turčiji

September 2009

Singapur

Med zobozdravstvenim obiskom se zlahka vzame vzorec sline. Vsebuje ustne epitelijske celice, mikrofloro in nazofaringealni izliv ter veliko molekulskih komponent. V zadnjih desetih letih je diagnostika sline vzbudila pomemben interes in pozornost po vsem svetu, saj je bilo identificiranih tisočih beljakovin iz slinavke, RNA vrst in metabolitov. Študije, ki se ukvarjajo s slino, proučujejo biološke molekule, ki so prisotne v slini, ki zajema salivarni proteom, transkriptom, mikroRNA, metabolom in mikrobiom. Pojavljajo se raziskave metilacijske nukleinske kisline v sestavi sline. Zaradi svoje bogate sestave v komponentah študij, se slina smatra kot dragocen vir biomarkerjev s translacijskimi in kliničnimi vrednostmi. Ontološka podatkovna baza sline, pridobljena iz študij o peroralnih in sistemskih boleznih, je bila zasnovana tako, da omogoča dostop, izmenjavo in uporabo podatkov med raziskovalci, vzgojitelji in kliniki za nadaljnji razvoj diagnostike sline.

Trenutno so za odkrivanje virusnih okužb na voljo številni testi sline, npr. odkrivanje protiteles proti HIV. Pri testiranjih sline, ki bi lahko napredovali do klinične stvarnosti, se mora pojaviti klinična ocena biomarkerjev v slini za odkrivanje peroralnih in sistemskih boleznih. To se zgodi, ko spremembe v biomarkerjih sline jasno kažejo razvoj oralnih in sistemskih boleznih ali motenj.

Izjava

- Naraščajoči dokazi kažejo, da je slina potencialno koristna biološka tekočina za pregledovanje in oceno tveganja ter diagnosticiranje peroralnih in sistemskih boleznih.
- Še naprej je treba razvijati biomarkerje na osnovi sline in diagnostične preiskave peroralnih in sistemskih boleznih.
- Ustni zdravstveni delavci se morajo zavedati potencialne vrednosti in posledic testov sline v klinični praksi.
- FDI močno spodbuja nadaljnje osnovne, translacijske in klinične študije o testih sline.
- FDI močno spodbuja vsako FDI Državno zobozdravstveno združenje, da pojasni vlogo zobozdravnika v zdravstveni ekipi v zvezi s testiranjem sline.

Nadaljnje branje

- American Dental Association. Izjava o diagnostiki ustnih tekočin (<http://www.ada.org/1890.aspx>) / Osnova za diagnostiko sline (http://www.ada.org/sections/publicResources/pdfs/saliva_diagnostics.pdf) – dostopano avgusta 2013.
- Corstjens P. L., Abrams W. R., Malamud D. Detecting viruses by using salivary diagnostics. *J Am Dent Assoc* 2012; 143 (10 Suppl):12S–18S.
- Farrell J. J., Zhang L., Zhou H., et al. Variations of oral microbiota are associated with pancreatic diseases including pancreatic cancer. *Gut* 2012; 61: 582–588.
- Genco R. J. Salivary diagnostic tests. *J Am Dent Assoc* 2012;143 (10 Suppl):3S–5S.
- Greenberg B. L., Glick M., Frantsve-Hawley J., Kantor M. L. Dentists' attitudes toward chairside screening for medical conditions. *J Am Dent Assoc* 2010; 141: 52–62.
- Wong D. T. Salivaomics. *J Am Dent Assoc* 2012; 143 (10 Suppl):19S–24S.
- Wong D. T. Salivary diagnostics powered by nanotechnologies, proteomics and genomics. *J Am Dent Assoc* 2006; 137: 313–321.